

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

41. An quando in Altari privilegiato conceditur, ut per octavam omnium Defunctorum dicenda sit Missa de requiem, ut liberentur animæ Purgatorii, sit in Dominica dicenda Missa de requiem, & si non, an ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76369)

idēd, reprobandæ Missæ dicendæ post mortem, cum quisque usque ad extremum vitæ contrahat novas obligationes ad pœnas Purgatorij, quas bonum est per Sacrificia post mortem tollere. Et ita docet *Gregorius in Sum. mor. tr. 3. diff. 10. dub. 7. n. 76 & alij.*

9. Dico secundò, plus valere pro Defunctis Missas simul, & continuatè dictas, id est, si vna die dicantur; v. g. si omnes in vna die à quadraginta Sacerdotibus: quia plus valent ad celeriorē liberationem animæ à pœnis Purgatorij, si Missæ dicantur plures in vna die, quàm si in pluribus diebus. Et ita docet *Antonius Raguccius de voce Canonicorum, & c. tract. de Missa, quæ. 1. 69. num. 1. & alij;* non hoc tamen damno Anniversaria relinqui solita à fidelibus tempore mortis: sed ego magis admonerem, vt Missæ quantocius celebrentur.

RESOL. XL.

De clausula apponi solita in Breuis Altaris priuilegiati. Volumus, quod si præsentatione, admissione, vel publicatione aliquid, vel minutum detur, vel sponte oblatum recipiatur præsentibus nullæ sint re ipsa, an non obstante dicta clausula, possit quis aliquid dare, vel accipere pro præsentatione, admissione, aut publicatione Breuis Altaris priuilegiati?

Idem est dicendum de aliis Iubilæis, & Indulgentiis. Idem etiam pro collatione Ordinum, quorumcumque, aut examinatione, & de ordinario, & officialibus, quibus à Sede Apostolica committuntur dispensationes matrimoniales, & alia.

Et hoc etiam deseruiet pro explicatione verborum, quæ Gregorius XIII. apposuit in Bulla de Datis, & Promissis. Ex p. 9. tr. 2. Ref. 28.

§. 1. **D**ifficultas oritur ex dictis verbis, an, non obstante dicta clausula, possit quis aliquid dare, & accipere pro præsentatione, admissione, aut publicatione Breuis Altaris priuilegiati. Et sic dicendum de aliis Iubilæis, ac Indulgentiis: Et affirmatiuam sententiam docet nouissimè Pater Quintanaduenas in *Theol. mor. tom. 1. tract. 2. Appendicis, dub. 5. num. 5.* Primò, ait ille, titulo gratitudinis: quia, scilicet, gratum me exhibere volo Notario, Abbreuiatori, Referendario, vel cuius alteri officiali, quia sine vlla mora, & alacriter, præsentauit, expedituit, aut publicauit Pontificium indultum Indulgentias continens. Nec censendum est, Pontificem voluisse me auertere à gratitudinis actu, aut illius virtutis exercitio. Secundò, titulo laboris in ea impensii: nimis enim defatigatus est in Iubilæo præsentando, & publicando, ac ita dignus est mercede sua. Tertio, ratione sustentationis: ex officio enim præsentandi, aut publicandi has Indulgentias aliter Officialis & salarium aliunde signatum non habet. Quarto, titulo redimendæ vexationis: scio enim Notarium, aut Officialem hunc minimè litteras expediturum: imò eas Indulgentias impediturum, nisi ei donum, aut pecunias porrigam. Nec credendum est, Pontificem velle, vt ob Officialis auaritiā, aut iniuriam, favore ego priuer Indulgentiarum: neque quòd ipse Officialis premio scientiæ, ac corporali ipsius labori debito, & ad victum necessario priuer.

2. Neque obstant verba illa: *Vel sponte oblatum, eadem enim apponuntur in Tridentino, sess. 2. de reform. cap. 1. vbi dicitur: Quoniam ab ecclesiastico Ordine omnis auaritia suspicio abesse debet, nihil pro collatione quorumcumque Ordinum etiam clericalis Tonsuræ, nec pro sigillo: neque alia quacumque de causa etiam sponte oblatum, Episcopi, & alij Ordinum Collatores, aut eorum ministri, quouis prætextu accipiant.* Et tamen aliquo ex titulis assignatis aliquid dari, vel accipi potest pro Or-

dinum collatione, aut examinare. Et *Reginaldus hanc Tridentini prohibitionem explicans dicit: (Post ipsam collationem Ordinis liberaliter, ac sponte, non in compensationem oblatorum, recipi potest aliquid ab Episcopo, dummodo ab sit scandalum, & c. Sicut Episcopus 1. quæ. 2. & cap. Dilectus 2. §. finali, de simonia.) Similiter Ordinarij, & alij Officiales, quibus à Sede Apostolica committuntur dispensationes matrimoniales, & alia, prohibentur, ne quid etiam sponte oblatum recipiant: & non solum recipere, sed exigere hos posse pro labore, receptione, & examinatione testium, docent *Thomas Sanchez lib. 8. de matrim. disp. 1. 5. num. 11. & Salas de legibus, disp. 10. sect. 10. quod quidem introductum est consuetudine; nam, vt ex horum Doctorum mente Castrus Palaus tom. 3. tract. de Simonia, disp. 3. punct. 12. num. 12. (licet oppositum sentiat) ait, [Etsi in rescripto harum dispensationum habeatur, vt omnis spes cuiuscumque muneris, & præmij, etiam sponte oblato, deponitur, non ob inde fit, non posse laboris impensii stipendium recipi: nam stipendium non habet propriè rationem muneris, neque præmij.]**

3. Tandem nullus sapiens sibi persuadebit, Pontificis mentem, & intentionem esse, quòd res ita magni momenti, ac est Indulgentiarum, & Iubilæorum lucratio, pendeat, tum ex re ita exigua, vt est largitio vel acceptio munusculi liberaliter dati, & iuste ex isto labore acceptum, tum ex improba officialis voluntate, nolentis Indulgentiarum indultum prætere, vel publicare nisi ipsius labore satisfaciatur, aut ex ignorantia munus, aut solutionem impendentis; vel ex ipsius liberalitate, & gratitudine. Præsertim cum omnibus palam sit, nihil expediri nisi, vel muneris, vel pecuniæ intercedant. Dubiumque sanè maximum de omnium Iubilæorum hanc clausulam continentium valore extaret, si omnis omnino, & quouis titulo acceptio prohibita esset per illam. Et hæc omnia docet *Quintanaduenas, vbi supra;* quæ etiam deseruiet pro explicatione verborum, quæ *Gregorius XIII. apposuit in Bulla de datis, & promissis.*

4. Sed non deferam hîc adnotare, negatiuam sententiam contra *Quintanaduenas*, mordicus sustinere *Andream Duallium, Doctorem Sorbonum, in p. 2. tract. de Indulgent. quæ. unica, art. 8. in fine,* cuius verba ego adduxi in tract. de Retentione Bullarum contra *Salgadum, resol. 2.* Ided tu cogita.

RESOL. XLI.

An quando in Altari priuilegiato conceditur, vt per Octauam omnium Sanctorum, & defunctorum dicenda sit Missa de Requiem, vt liberentur anima Purgatorij, sit in Dominica dicenda Missa de Requiem: & si non, an tunc Missa de Dominica idem priuilegium habeat?

Et an idem dicendum sit, si in Feria assignata 2. sit Indulgentia Altaris priuilegiati, si in ea Festum duplex incidit?

Et docetur Missas votinas, sicut Missas de requiem à Religiosis Mendicantibus posse dici quacumque die vetita Festo duplici, modo non sit Festi Domini Saboth. Ex p. 9. tr. 2. Ref. 29.

§. 1. **C**asus in puncto resoluit *Franciscus Syluius*, præstantissimus Sacræ Theologiæ Professor in inclita Academia Duacena, tom. 2. var. resolut. verb. Altare priuilegiatum, 1. vbi sic ait: [An, quando per Breue Apostolicum conceditur Altare priuilegiatum, sic vt per Octauam Commemorationis omnium Fidelium Defunctorum Missa de Defunctis dicenda sit, liceat die Dominico infra istam Octauam, Missam de Requiem

Sup his Iubilæis & Indulgentiis inf. in §. Tadem. huius Ref. & late in aliis §§. annot. 1. dicti §.

Requiem celebrare: & si non, an tunc Missa de Domini- ca idem priuilegium habeat? Respondetur; quan- tis ad lucrandas Indulgentias celebrando Missam in Altari priuilegiato pro defunctis, sufficiat dicere Missam de Sancto, de Dominica, de festiua, vel de Requiem, quando Pontifex non determinauit, quam Missa sit celebranda: quo modo intelligenda ueniunt quae scriptis Nouarum lib. 5. consil. de penit. & remis. consil. 37. editio- nis Colon. 1616. quando tamen in Bulla exprimitur Missa de Requiem, vel de Defunctis nisi illa ipsa dica- tur, defuncti non consequuntur Indulgentiam; non deest ualoris alterius Missae; sed quia non praestatur opus determinatum, quod est a Pontifice praescriptum, iuxta Emmanuelem Rodriguez 99. regul. tom. 2. q. 97. art. 6. quem sequitur Hieronymus Rodericus re- sol. 7. num. 70. ac proinde si conceditur Altare priuile- giatum sic, ut per octauam Commemorationis om- nium Fidelium Defunctorum Missa de Defunctis dica- tur, nec Missa de Dominica idem habeat priuile- giatum, nec celebrando illam Missam de Dominica lucrabitur Indulgentiam pro Defunctis. Probabilius est, quod die Dominica intra illam Octauam occur- rente liceat Missam priuatam, seu submissam, dicere de Defunctis: nam hoc uidetur pro illa uice Pontifex concedere eo ipso, quo per illam totam Octauam dicitur priuilegium, & uult ad fructum priuilegij con- sequendum dici tota illa Octaua Missam de defunctis; cum ignorare non possit plerumque intra illam occur- rere diem Dominicam.] Huicque Sylluius, satis quid- em probabiliter.

2. Nec desinat hic apponere id, quod in casu si- mili obtulit Garcias in Summa Theol. mor. tract. 3. dif- ficili. & dub. punct. 1. num. 22. sic asserens: [De lo- cucho relictu una duda, y es, demos caso que en vn Altar priuilegiado se facia anima de Purgatorio los Lunes, diziendo Missa de Requiem: Cae en lunes vn doble preguntasse si se podria dezir Missa de Requiem por la anima de purgatorio? Gauanto part. 1. tit. 5. Diana part. 4. sr. 4. resol. 233. tienen que no se puede de- cir, pruebaño con vna declaracion de los Cardinales de 1. de Abril de 1627. donde con palabras expresas lo mandan, y la refiere Barbosa in Collect. Bullar. verb. Missa Defunct. s. 5. Pero quanto a lo primero, esto, no lo menciona yo, respecto de Anierfarios, y Missas

cantadas de fundacion, secun esta declaracion, que trae el mismo Barbosa in Pampilonent. 1. Septemb. de 1607. que dice assi: Missa Defunctorum non est praetermittenda, si ex legato relicto ordinetur, et celebretur singulis diebus, quae de precepto non seruantur, licet sit Festum duplex, &c. Lo secundo, que aun hablando de las Missas priuadas, tiene su dificultad, porque de mos caso, que vno en su testamento dexasse tres, o quatro mil Missas in Altar priuilegiado con muy buena fundacion, no se pueden dezir sino se valen de los dias dobles! luego si huendo la declaracion de los Cardinales arriba puesta, parece, que podrian, pues no se puede acudir de otra manera a la voluntad del testa- dor y lo declara harto vna de las declaraciones puestas en el num. antecedente, que dice assi: Missa de Requiem tolerari possunt in Festo duplici, quod non est de precepto pro uoluntate testatorum implenda. Donde no se distingue de Missas cantadas, o rezadas. Verdades, que como diremos: en la disc. 70. dub. 4. con la Missa del dia se cumple con qualquier legado; y supuesto no parece ay necesidad de enfachar tanto la rubrica, pero dado que vno lo huiesse, por lo menos no lo he- mos de juzgar por pecado graue.] Ita ille. Ne deseras tam en videre resol. 8. huius tractatus. Confirmantur supradicta ex autoritate Francisci de Nigro in addi- tionibus ad Petrum Ruyz par. 1. praesup. 1. q. 17. ubi do- cet, Missas uotiuas posse dici in festo duplici: quia Ru- brica Missalis directiuu est: unde infert, a Religiosis mendicantibus posse dici Missas uotiuas, sicut & Missas de Requiem in quacunque die uetita, modo non sit Festi Domini Sabbaorh; & sic ait fuisse decilum in Colle- gio Ianuensi Patrum Minimorum, ann. 1634. Et licet Gauantus in Comment. Miss. part. 1. tit. 4. num. 3. lit. O, doceat, Missam uotiuam dici non posse die Do- minico, Nigrus tamen, ubi sup. q. 16. & Trimarchi con- trarium tenet & hoc probat ex Rubrica Missalis tit. 4. n. 3. ubi sic habetur: [Quae tamen Missae, & omnes aliae uotiuae in Missis priuatis dici possunt pro arbitrio Sa- cerdotum, quocunque die officium non est duplex.] Sed in die Dominico officium non est duplex: ergo in die Dominico Missae uotiuae dici possunt, quia ex- ceptio firmat regulam in contrarium. Sed haec omnia aliqui non admittunt. Vide Ioann. Henrici in ques. pra- cticab. scil. 22. quaest. 16.

Quae hic est sup. Ref. 10. & in alia Ref. & §. eius prima an- not. Et sup. con- tento a uerf. Confirma- tur, huius textus & §. in tom. 2. tr. 1. lege doct. Ref. 76. & 77. per totas.

TRACTATUS SECVNDVS DE ORATORIIS PRIVATIS.

RESOLVTIO PRIMA. Quod sit Oratorium? Et an in priuatis Oratoriis Missa celebranda non sint nisi de licentia Summi Pontificis? Et explanantur quaedam conditiones, quae communiter in actu licentiae, & Breuius apponuntur. Ex p. 9. tr. 1. Resol.

ORATORIUM proprie est locus aptus, ad orandum, Angel. in sum. verb. Ecclesia, num. 3. Syluest. & alij Summittit in sum. verb. Oratorium, vt

obseruat Lezan. in sum. tom. 4. eod. verbo, numero 1. Duplex autem est; Publicum, de quo hic non loqui- mur: & Priuatum. Oratoria autem priuata dicuntur illa, quae sunt in priuatis domibus, in angulis earum, in quibus oratur, & non habent campanam, neque ostium patens in uia publica; & ad nutum Fundatoris huius- modi domus ad prophanos usus redire possunt, vt do- cet Barb. de Iur. Eccl. lib. 2. cap. 8. num. 16. In his autem priuatis Oratoriis Missae celebrandae non sunt, nisi de licentia Summi Pontificis, vt Sacra Congreg. Cardina- lium Conc. Trid. Interpretum respondit Archiepisco- po Bonon. sub die 10. Martij, 1615. rescribens licen- tias celebrandi in priuatis Oratoriis, non nisi a Sede

Sup. h. ma- gis late inf. in Ref. 19. §. Nota tamen & seq.

